

Nr 244.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 § tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316), m. m.; given Stockholms slott den 23 oktober 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) förordning om ändrad lydelse av 5 § tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316);

2) lag om ändrad lydelse av 26 § 2 mom. lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror;

3) förordning om ändrad lydelse av 2 kap. 10 § 4 mom. c) förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker; samt

4) förordning om ändrad lydelse av 3 § 4 mom. förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I anslutning till förslag från organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete samt nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. föreslås i propositionen vissa tullättnader för resandetrafiken. Sålunda föreslås bland annat att resande — utöver reseutrustning och reseproviant — skall tullfritt äga medföra varor intill ett värde av 275 kronor, dock att kommitténs förslag om en höjning av de kvantiteter tobaksvaror, rusdrycker och exportöl, som må av resande medföras, icke för närvarande kan genomföras i avvaktan på att överenskommelser träffas mellan de nordiska länderna om en begränsning i de nuvarande möjligheterna att inköpa obeskattade sådana varor på färjor och andra trafikmedel.

Förslag
till
förordning om ändrad lydelse av 5 § tulltaxeförordningen
den 4 oktober 1929 (nr 316).

Härigenom förordnas, att 5 § tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929¹ skall i nedan angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt framgår av det följande.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

5 §.

Tullfrihet åtnjutes för:

d) gångkläder och sängkläder, tillhöriga resande eller å transportmedel anställda personer, när kläderna synbarligen äro brukade eller, medförda av ägaren själv, prövas icke överstiga hans personliga behov;

e) andra förnödenheter, tillhöriga resande eller å transportmedel anställda personer, i den mån förnödenheterna prövas icke överstiga behovet under resan; och skola till sådana förnödenheter jämväl hänföras velociped, handfotografikamera, skrivmaskin, grammofon eller radiomottagningsapparat, där föremålet är begagnat och av den resande införas för eget bruk och icke i handelssyfte; dock skall om resandes och avmönstrande sjöfolks rätt att för eget bruk tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper gälla vad särskilt stadgas;

d) gångkläder, sängkläder och andra för personligt bruk avsedda förnödenheter, tillhöriga resande eller å transportmedel anställda personer, i den mån Konungen därom förordnar; dock skall i fråga om rätt att tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper, rusdrycker samt exportöl gälla vad särskilt stadgas;

e) andra av resande medförda varor än i d) sägs till ett sammanlagt värde av högst 275 kronor, i den mån Konungen därom förordnar, ävensom av resande, hemmahörande i utomeuropeiskt land, medförda och för återutförsel avsedda resesouvenirer till ett sammanlagt värde av högst 2 500 kronor; dock skall i fråga om rätt att tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper, rusdrycker samt exportöl gälla vad särskilt stadgas;

Denna förordning träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

¹ Senaste lydelse av 5 § se 1952:123.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 26 § 2 mom. lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror.

Härigenom förordnas, att 26 § 2 mom. lagen den 11 juni 1943 angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

26 §.

2. Resande, som ankommer från utrikes ort, må för eget bruk tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper intill viss mindre, av Konungen fastställd myckenhet. Med resande likställes person, som varit anställd å fartyg men därifrån avmönstrar.

2. Resande, som ankommer från utrikes ort, må för eget *eller familjens* bruk *eller som gåva till närstående för personligt bruk* tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper intill viss mindre, av Konungen fastställd myckenhet. Med resande likställes person, som varit anställd å fartyg men därifrån avmönstrar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1953.

¹ Senaste lydelse av 26 § se 1948:230.

F ö r s l a g

till

förrordning om ändrad lydelse av 2 kap. 10 § 4 mom. c) förrordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker.

Härigenom förordnas, att 2 kap. 10 § 4 mom. c) förrordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

10 §.

4 mom. Utan hinder av vad i denna paragraf stadgas må

c) resande, som ankommit från utrikes ort, för eget bruk *mot erläggande av stadgad tull* införa rusdrycker intill viss mindre av Konungen fastställd myckenhet;

c) resande, som ankommit från utrikes ort, för eget *eller familjens bruk eller som gåva till närstående för personligt bruk tullfritt* införa rusdrycker intill viss mindre av Konungen fastställd myckenhet;

Denna förrordning träder i kraft den 1 januari 1953.

¹ Senaste lydelse av 2 kap. 10 § 4 mom. se 1950:23.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 4 mom. förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl.

Härigenom förordnas, att 3 § 4 mom. förordningen den 1 juni 1923 angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

3 §.

4. Resande, som ankommer från utrikes ort, må för *eget bruk* införa *högst en liter exportöl*.

4. Resande, som ankommer från utrikes ort, må för *eget eller familjens bruk eller som gåva till närstående för personligt bruk tullfritt införa exportöl intill viss mindre av Konungen fastställd myckenhet*.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1953.

¹ Senaste lydelse av 3 § se 1950:24.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet å Stockholms slott den 23 oktober 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med t.f. chefen för utrikesdepartementet, statsrådet Hammarskjöld, samt cheferna för kommunikations- och handelsdepartementen anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *vissa ändringar i tulltaxeförordningen m. m.* samt anför därvid följande.

I. Inledning.

Vid arbetet inom *organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OEEC)* har dryftats möjligheterna att genom tullättnader främja turisttrafiken i Europa. Vid sammanträde den 30—31 maj 1950 beslöt sålunda OEEC:s råd — som den 17 november 1949 fattat beslut i syfte att underlätta för turister från utomeuropeiska länder att besöka OEEC-länderna — att med vissa ändringar antaga ett av organisationens turistkommitté utarbetat förslag till rådsbeslut angående vissa tullättnader för turister tillhörande medlemsland vid resa i annat medlemsland.

Sedan generaltullstyrelsen avgivit infordrat yttrande i ärendet har finansdepartementet i skrivelse den 3 juli 1950 till utrikesdepartementet meddelat, att ur de synpunkter finansdepartementet hade att beakta icke något vore att erinra mot att Sverige biträdde ifrågavarande beslut. Beslutets genomförande i Sverige förutsatte emellertid att gällande tull- och rusdryckslagstiftning ändrades på ett par punkter, varför ett biträdande av beslutet måste ske under förbehåll av riksdagens samtycke. Ett biträdande av beslutet borde jämväl förknippas med en reservation i en eller annan form, som gäve Sverige rätt att tillämpa snävare bestämmelser gentemot resande som vore hemmahörande i Sverige, Danmark, Finland eller Norge i vad gällde införsel av tobak och rusdrycker. I skrivelse den 25 februari 1952 har den svenska delegationen vid OEEC meddelat, att delegationen samma dag underrättat OEEC:s sekretariat, att Sverige med nyss berörda reservationer anslutit sig till beslutet. Beslutet gäller för närvarande under en tid av tre år från dess antagande. Enligt vad som inhämtats från turistkommitténs sekretariat kan

giltighetstiden av förevarande beslut, liksom även av beslutet den 17 november 1949, förväntas komma att förlängas för en tid av ytterligare minst tre år.

I ett den 26 april 1952 avgivet betänkande (SOU 1952: 16) har vidare *Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m.* framlagt förslag till tulllätnader i resandetraffiken mellan de nordiska länderna. Förslaget syftar dels till en liberalisering av gällande bestämmelser rörande skyldighet för resande att betala tull och skatt och att prestera in- och utförsel-tillstånd för i handbagaget medförda varor och dels till att befria resande från reguljär tullvisitation. I samband härmed förordar kommittén slopandet av tullkontrollen på ena sidan gränsen och försöksvis upprättande av gemensamma tullstationer. För Sveriges del har förslaget om licensfri in- och utförsel redan i allt väsentligt vunnit tillämpning genom de bestämmelser, som meddelats av statens handels- och industrikommission den 29 maj 1952 (kommissionens meddelande nr 131). I anslutning härtill har generaltullstyrelsen i cirkulär den 5 juni 1952 uttalat, att styrelsen förutsätter, att efter ikraftträdandet av de av handels- och industrikommissionen meddelade bestämmelserna visitation av resandes handbagage vid utresa ur riket endast skall ske stickprovsvis. Styrelsen har vidare framhållit angelägenheten av att vederbörande tullmyndigheter, i vad på dem ankommer, vidtager erforderliga åtgärder för att i anslutning till de ändrade bestämmelserna åstadkomma största möjliga lätnader för den utgående resandetraffiken.

Ett genomförande av kommitténs förslag om tullfrihet för av resande medförda varor kan icke ske i administrativ ordning utan nödvändiggör författningsändringar för vilka fordras riksdagens samtycke. Med hänsyn till att kommitténs förslag delvis sammanfaller med de bestämmelser om tulllätnader, som innefattas i det tidigare omnämnda beslutet av OEEC:s råd, torde det vara lämpligt att hithörande frågor upptagas till gemensamt bedömande. Jag kommer alltså i det följande att jämväl behandla de av kommittén framlagda förslagen till ökad tullfrihet för av resande medförda varor. Däremot är jag icke beredd att nu taga ställning till kommitténs rekommendationer i fråga om utförselkontrollens förläggande till grannländerna och upprättandet av gemensamma tullstationer. Såsom kommittén själv påpekat torde det för genomförande av dessa förslag bli erforderligt att avtal träffas mellan länderna, enligt vilka respektive länders tullmyndigheter tillförsäkras möjligheter att i viss närmare bestämd utsträckning utöva sina befogenheter på de andra ländernas territorier. Förutsättningen för att sådana avtal skall kunna träffas är att en gemensam lösning kan finnas i vissa rättsliga frågor.

Över ifrågavarande betänkande har, efter remiss, yttranden avgivits av *generaltullstyrelsen, kontrollstyrelsen, järnvägsstyrelsen, luftfartsstyrelsen, statens handels- och industrikommission, statens jordbruksnämnd*, (sistnämnda båda yttranden avse endast frågan om licensfri in- och utförsel) *överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Värmlands, Jämtlands och Norrbottens län, Sveriges redareför-*

ening, Aktiebolaget Vin- & spritcentralen, Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, Sveriges allmänna exportförening, landsorganisationen i Sverige, Sveriges köpmannaförbund samt Svenska turistföreningen.

II. Gällande bestämmelser.

Rörande resandes rätt att tullfritt medföra *r e s e u t r u s t n i n g* och *r e s e p r o v i a n t* meddelas bestämmelser i 5 § tulltaxeförordningen. Enligt nämnda författningsrum åtnjutes tullfrihet för gångkläder och sängkläder, tillhöriga resande eller å transportmedel anställda personer, när kläderna synbarligen är brukade eller, medförda av ägaren själv, prövas icke överstiga hans personliga behov (punkt d). Vidare åtnjutes tullfrihet för andra förnödenheter, tillhöriga resande eller å transportmedel anställda personer, i den mån förnödenheterna prövas icke överstiga behovet under resan. Till sådana förnödenheter skall jämväl hänföras velociped, handfotografikamera, skrivmaskin, grammofon eller radiomottagningsapparat, där föremålet är begagnat och av den resande införes för eget bruk och icke i handelssyfte (punkt e).

Angående viss tullfrihet för gränsbefolkningen har bestämmelser meddelats i 6 § tulltaxeförordningen.

Föreskrifter angående resandes rätt att till riket införa *t o b a k s v a r o r* återfinnes i 26 § 2 mom. lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror (senaste lydelse av paragrafen se lagen den 14 maj 1948, nr 230). Enligt nämnda författningsrum må resande, som ankommer från utrikes ort, för eget bruk tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper intill viss mindre, av Konungen fastställd myckenhet; med resande likställs härvid person, som varit anställd å fartyg men därifrån avmönstrar. Bestämmelser med stöd av nämnda bemyndigande har av Kungl. Maj:t meddelats i 10—15 §§ kungörelsen den 30 juni 1943 (nr 429) med vissa bestämmelser rörande tillämpningen av lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror (senaste lydelse av 10, 13 och 15 §§ se kungörelsen den 14 maj 1948, nr 231, och av 11 § se kungörelsen den 27 maj 1949, nr 305). Enligt 11 § må resande, som ankommer från utrikes ort, för eget bruk tullfritt medföra färdiga tobaksvaror till en myckenhet ej överstigande 200 gram; dock att i fråga om resande, som är hemmahörande i Sverige eller i Danmark, Finland eller Norge myckenheten icke må uppgå till mera än 50 gram. Enligt 14 § nämnda kungörelse må resande tullfritt för eget bruk medföra cigarrettpapper till en myckenhet av 10 gram. I anledning av förenämnda beslut av OEEC:s råd den 17 november 1949 har vidare Kungl. Maj:t genom beslut den 16 december samma år, för tiden intill 1952 års utgång, lämnat särskilda föreskrifter i vad gäller resande, som ankommer till riket från utrikes ort och som är hemmahörande i utom-europeiskt land. Dylik resande må, såframt det icke finnes uppenbart att resan företagits i huvudsakligt syfte att till riket införa tobaks-

varor, för eget bruk tullfritt medföra färdiga sådana varor till en myckenhet ej överstigande 500 gram.

Beträffande *rusdrycker* gäller enligt 2 kap. 10 § 4 mom. c) förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker att — utan hinder av vad i sagda paragraf eljest stadgas — resande, som ankommit från utrikes ort, för eget bruk och mot erläggande av stadgad tull må införa rusdrycker intill viss mindre av Konungen fastställd myckenhet. Bestämmelser med stöd av nämnda bemyndigande har av Kungl. Maj:t meddelats i 1 § 1 mom. kungörelsen den 18 december 1918 (nr 989) angående resandes rätt till införsel av rusdrycker ävensom angående införsel av alkoholhaltiga varor för särskilda ändamål (senaste lydelse av paragrafen se kungörelsen den 27 maj 1949, nr 304). Enligt nämnda författningsrum må resande, som uppnått 21 års ålder och till riket ankommit från utrikes ort, såframt det icke finnes uppenbart att resan företagits i huvudsakligt syfte att till riket införa rusdryck, för eget bruk mot erläggande av stadgad tull införa högst tre fjärdedels liter spritdrycker samt högst en liter vin, dock att i fråga om resande som är hemmahörande i Sverige eller i Danmark, Finland eller Norge kvantiteten spritdrycker må uppgå till högst en tredjedels liter. I anledning av förenämnda beslut av OEEC:s råd den 17 november 1949 har Kungl. Maj:t jämväl i vad gäller rätten att införa rusdrycker genom beslut den 16 december 1949 meddelat särskilda föreskrifter beträffande resande, som är hemmahörande i utomeuropeiskt land. Dylig resande må, såframt det icke finnes uppenbart att resan företagits i huvudsakligt syfte att till riket införa rusdryck, för eget bruk mot erläggande av stadgad tull införa högst två buteljer, vardera om högst en liter, innehållande spritdrycker eller vin.

Beträffande *exportöl* gäller enligt 3 § 4 mom. förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl (senaste lydelse av 3 § se förordningen den 17 februari 1950, nr 24) att resande, som ankommer från utrikes ort, för eget bruk må införa högst en liter exportöl.

III. Tullättnader enligt beslut av OEEC.

Enligt rådsbeslutet den 30—31 maj 1950 bör medlemsländerna bevilja åtminstone följande tullättnader för turist från ett av medlemsländerna, vilken tillfälligt besöker annat medlemslands område (gränstrafik inbegripes ej): 1) Tillfällig tullfri införsel av nya klädespersedlar och personliga effekter i resandes bagage, förutsatt att misstanke om missbruk ej föreligger. 2) Transitering, utan annan formalitet än muntlig förklaring, av sådana mindre resesouvenirer i resandes bagage, vilka icke är avsedda för försäljning, förutsatt att misstanke om missbruk ej föreligger. Denna tullättnad skall dock icke i något fall avse resesouvenirer, vilkas sammanlagda värde överstiger motvärdet i inhemsk valuta av 50 amerikanska dollar. En fjärdedels liter eau-de-Cologne och 25 gram parfym i öppnade förpackningar

innefattas i resesouvenirer. 3) Licens- och avgiftsfri utförelse av resesouvenirer, som avses under punkten 2 då värdet därav icke överstiger 50 amerikanska dollar, förutsatt att innehav av ifrågakvarande artiklar kan under förhandenvarande omständigheter anses vara rimligt, och att misstanke om missbruk med hänsyn till valutakontroll och tullbestämmelser icke föreligger. 4) Tullfri införelse i handbagaget av en sammanlagd mängd av högst 200 cigarretter eller motsvarande mängd cigarrer eller tobak, dock högst 250 gram, allt avsett antingen för personligt bruk eller för transitering. 5) Tullfri införelse i handbagaget av en flaska vin av normal storlek (öppnad) och av en fjärdedels liter spritvaror, en fjärdedels liter eau-de-Cologne och en mindre mängd parfym (i öppnade flaskor), allt avsett antingen för personligt bruk eller för transitering. 6) Nyssnämnda tullåttnader avseende tobak och rusdrycker skall dock icke tillämpas i följande fall, nämligen, a) då den sammanlagda kvantitet som importerats överstiger den mängd som fastställts i punkterna 4 och 5; b) då resande inreser i landet mer än en gång i månaden; c) då resande är under 17 år gammal.

I sitt förenämnda yttrande i ärendet har *generaltullstyrelsen* anført bl. a. följande. I punkten 1 i rådsbeslutet åsyftade åttnader beträffande nya kläder och personliga effekter vore i huvudsak redan tillgodosedda genom bestämmelser i 5 § d) och e) tulltaxeförordningen samt 3 § b kungörelsen den 14 mars 1947 (nr 82) angående allmänt importförbud.

För att kunna tillmötesgå kravet på rätt till transitering av i punkten 2 avsedda souvenirer utan tullkontroll och utan att vederbörliga tullavgifter erlades erfordrades införande av en särskild bestämmelse om tullfrihet för ifrågakvarande souvenirer, vilket lämpligen kunde ske genom tillfogande av ett nytt moment under 5 § tulltaxeförordningen.

Beträffande punkten 3 har styrelsen framhållit, att från styrelsens sida icke något vore att erinra mot att bestämmelser utfärdades av innebörd att resande, som avsåges i beslutet, finge utan exportlicens utföra resesouvenirer till ett värde av förslagsvis högst 300 kronor.

I fråga om rätten enligt punkten 4 att tullfritt införa högst 200 cigarretter eller 250 gram andra tobaksvaror har generaltullstyrelsen uttalat, att från styrelsens sida icke något vore att erinra mot ett biträdande av beslutet i denna del i vad gällde turister, hemmahörande i andra länder än Danmark, Finland och Norge. I fråga om turister, hemmahörande i sistnämnda länder, syntes — för undvikande av att höjningen utnyttjades av personer, som företog täta och korta resor från grannländerna och som icke kunde anses ha egentligt behov av den här avsedda tullfriheten, samt med hänsyn till svårigheten att kontrollera, att rätten till tullfri införelse av tobaksvaror icke utnyttjades av de resande mer än en gång per månad — den tullfria tobakskvantiteten böra bibehållas vid 50 gram. — Därest föreskrift om höjning av den tullfria kvantiteten tobaksvaror skulle utfärdas, syntes det av praktiska skäl önskvärt, att kvantiteten maximerades till 250 gram, oavsett slaget av tobaksvaror.

Beträffande resandes rätt enligt punkten 5 att tullfritt införa viss kvantitet rusdrycker har generaltullstyrelsen uttalat att rådsbeslutets föreskrifter täcktes av gällande svenska föreskrifter i ämnet utom i fråga om åldersgränsen och tullfriheten. Styrelsen hade icke något att erinra mot en sänkning av åldersgränsen till 17 år liksom ej heller mot att tullfrihet medgåves i enlighet med rådsbeslutet. Tullfriheten syntes emellertid av praktiska skäl böra utsträckas att omfatta de i 1 § 1 mom. kungörelsen den 18 december 1918 angivna kvantiteterna spritdrycker och vin.

IV. Tulllätnader enligt Nordiska parlamentariska kommitténs förslag.

Kommitténs förslag. Kommittén föreslår, att resande skall äga tullfritt och utan att uppvisa särskilt införsel- eller utförseltillstånd in- och utföra följande varor.

A. Reseutrustning

1. Följande effekter och föremål, då de medföres av den resande till eget bruk under resan:

- a) klädespersedlar, sängkläder och andra till personligt bruk avsedda föremål, såsom ur, smycken, toilettartiklar o. dyl.;
- b) annan sedvanlig reseutrustning, såsom kikare, fotografi- och smalfilmsapparat med tillhörande framkallade eller icke framkallade fotografiska plåtar eller film, portabla musikinstrument, grammofon jämte ett rimligt antal grammofonskivor, radiomottagningsapparat samt skrivmaskin;
- c) cykel, campingutrustning samt sportartiklar (exempelvis jaktvapen och annan jaktutrustning, fiskredskap jämte tillbehör, skidor, tenniserackets, kanoter och liknande småbåtar utan motor, inklusive hopfällbara båtar);
- d) barnvagn eller sjukvagn (rullstol).

2. För eget bruk avsedda klädespersedlar, som anskaffats under uppehåll utanför hemlandet, då kläderna i förhållande till mängd och värde samt i förhållande till längden av den resandes vistelse utanför hemlandet kan betecknas som en del av hans personliga utrustning.

B. Reseproviand etc.

Närings- och njutningsmedel för behovet under resan; vidare tvål, parfymierartiklar och liknande småförnödenheter för eget bruk i rimlig mängd. Njutningsmedel, som särskilt nämnts i punkt C, må emellertid icke medföras fritt i större utsträckning än som tillåtes enligt föreskrifterna i nämnda punkt.

C. Övriga varor

Utöver under punkterna A och B nämnda föremål och effekter etc., varor till ett sammanlagt värde av högst 275 svenska kronor räknat efter detaljhandelspriset på varor i inköpslandet, då varorna medföres på personen eller i handbagaget (det vid in- eller utresa personligen medförda bagaget)

och under förutsättning att det av varornas mängd och sammansättning framgår, att in- eller utförseln icke sker i försäljningssyfte utan uteslutande till icke yrkesmässig förbrukning eller icke yrkesmässigt bruk (inklusive som gåvor till närstående för personligt bruk).

Överstiger sammanlagda värdet av medförda varor av sådant slag, som anföres under denna punkt, nyssnämnda belopp på 275 kronor, skall envar vara, vars värde medför att det sammanlagda värdet av de medförda varorna överstiger detta belopp, vid införseln tull- och avgiftsbeläggas i sin helhet och varans in- eller utförsel i övrigt göras till föremål för licensbehandling i enlighet med i varje enskilt land gällande införsel- och utförsel-föreskrifter.

Av följande varor må i vart fall medföras fritt:

högst två liter vin och sprit (därav en liter sprit)

högst 200 stycken cigaretter eller 250 gram tobaksvaror i annan form (1 cigarr = 5 gram, 1 cigarrcigaret = 3,3 gram) samt

högst 200 blad cigarettpaper.

Kommittén framhåller att de föreslagna bestämmelserna är att uppfatta som minimibestämmelser om gynnsam behandling av resande. De nya reglerna tar direkt endast sikte på den internordiska resandetraffiken. Kommittén är dock av den uppfattningen, att bestämmelserna i och för sig icke är mer vittgående än att man torde kunna förvänta att samtliga nordiska länder kommer att se sig i stånd att tillämpa dessa på alla resande, oavsett varifrån de kommer och vart de ämnar resa.

Remissyttrandena. Kommitténs förslag angående tullfrihet för av resande medförda varor har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *luftfartsstyrelsen*, *järnvägsstyrelsen*, *överståthållarämbetet*, *länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus*, *Älvsborgs*, *Värmlands* och *Norrbottnens län* samt av *Sveriges redareförening*, *Sveriges allmänna exportförening*, *landsorganisationen i Sverige*, *Sveriges köpmannaförbund* samt *Svenska turistföreningen*.

Beträffande den föreslagna tullfriheten för reseutrustning och reseproviant har *generaltullstyrelsen* anfört att kommitténs förslag i detta hänseende kunde anses redan vara i stort sett tillgodosett genom stadgandena under 5 § punkterna d) och e) tulltaxeförordningen. För uppnående av full överensstämmelse med förslaget skulle emellertid dessa stadganden behöva underkastas viss jämkning. Häremot vore från styrelsens sida icke något att erinra. Beträffande vissa särskilt angivna mera värdefulla reseförnödenheter gällde för närvarande såsom villkor för tullfriheten, att dessa förnödenheter skulle vara begagnade. Detta krav torde emellertid kunna eftergivnas. I övrigt skulle erfordras komplettering av de under punkt e) uppräknade föremålen. Enär en förteckning å dylika föremål aldrig kunde göras fullständig, kunde ifrågasättas, huruvida icke Kungl. Maj:t borde utverka riksdagens bemyndigande att i stället utfärda tillämpningsföreskrifter i berörda hänseende.

Den av kommittén föreslagna liberaliseringen i fråga om tullfri införsel av rusdrycker, tobaksvaror och exportöl har närmare berörts i de yttranden, som avgivits av *generallullstyrelsen*, *kontrollstyrelsen*, *länsstyrelserna i Malmöhus* och *Jämtlands län*, *Aktiebolaget Vin- & spritcentralen* och *Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet*.

Generallullstyrelsen har anfört.

Såsom framgår av uttalanden i betänkandet har kommittén funnit den föreslagna liberaliseringen icke vara i full utsträckning genomförbar, med mindre viss utförsel av obeskattade varor, i främsta rummet spritdrycker och tobaksvaror, bringas att upphöra. Kommittén har därvid beaktat, att obeskattade varor med nuvarande bestämmelser kunna utföras dels såsom skeppsproviant med fartyg och luftfartyg, som gå i trafik mellan de nordiska länderna, dels ock såsom resgoods av personer, som utresa ur riket.

Styrelsen har tidigare väckt förslag om lagstiftningsåtgärder till förhindrande av dylik utförsel av obeskattade varor. Här om hänvisas till styrelsens underdåniga skrivelse den 13 februari 1950 och styrelsens skrivelse till statsrådet och chefen för finansdepartementet den 7 juli 1950.

Upphävande av möjligheterna för fartyg och luftfartyg att såsom skeppsproviant medföra obeskattade varor i den trafik, varom här är fråga, torde förutsätta ömsesidiga åtaganden mellan de nordiska länderna. Styrelsen ansluter sig därför till kommitténs önskemål om inledande av förhandlingar i detta ämne.

Därest ovannämnda hinder för omedelbart genomförande av den föreslagna liberaliseringen beträffande här avsedda varor skulle kunna undanröjas, har styrelsen i huvudsak icke något att erinra mot förslagets genomförande i denna del. Beträffande gränsbefolkningens rätt till införsel av spritdrycker torde dock särskilda restriktiva föreskrifter icke kunna undvaras.

Såsom förutsättning för genomförandet av de föreslagna bestämmelserna om resandes rätt att införa rusdrycker bör enligt *kontrollstyrelsens* mening gälla, dels att den av kommittén behandlade frågan om beskattningen av i den reguljära internordiska passagerartrafiken som proviant försålda varor erhåller en tillfredsställande lösning, dels att nuvarande bestämmelser om förbud mot införsel, då resan uppenbarligen företagits i huvudsakligt syfte att införa rusdrycker bibehålles, dels ock att, såsom hittills, nödig restriktivitet iakttages vid införselbestämmelsernas tillämpning i samband med den lokala gränstrafiken.

I fråga om exportöl innebär kommitténs förslag att den nuvarande kvantitetsbegränsningen (en liter) skulle slopas. Kontrollstyrelsen har på denna punkt anmält tveksamhet. Styrelsen har bl. a. uttalat.

Den förordade liberaliseringen i fråga om införsel av exportöl synes vara ägnad att föranleda viss tvekan med hänsyn till här i landet rådande förbud mot försäljning och införsel av sådan dryck. Därest de avsedda införsellättnaderna komme att utnyttjas i större utsträckning, kunna ur nykterhetssynpunkt mindre önskvärda konsekvenser befaras inträda. Dessutom kunna de inhemska producenterna, vilka ju icke äga rätt att sälja exportöl på den öppna svenska marknaden, i dylikt fall med visst fog finna sina berättigade handelsintressen åsidosatta. Nu angivna förhållanden kunna exempelvis komma att särskilt aktualiseras i Hälsingborg och Malmö, där en mera omfattande trafik med införsel av exportöl skulle kunna orga-

niseras från Hälsingör och Köpenhamn. Med hänsyn härtill kunde det måhända förtjäna övervägas att i stället för att slopa kvantitetsbegränsningen för exportölet höja maximigränsen till 2 liter, d. v. s. den i Finland medgivna kvantiteten.

En begränsning av importkvantiteten av exportöl till 2 liter har jämväl förordats av *länsstyrelsen i Jämtlands län*.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har i sitt yttrande berört frågan om förhandlingar mellan de nordiska länderna angående provianteringsrätten för fartyg och färjor i internordisk trafik. Länsstyrelsen har härom anfört följande.

I samband med förslaget rörande den mängd sprit och vin samt tobak m. m. som resande skall äga fritt medföra berör kommittén frågan om den icke obetydliga försäljning av icke förtullade eller beskattade varor av dessa slag, som äger rum i fartygs-, färj- och flygtrafiken mellan de nordiska länderna. Kommittén, som erinrar om att frågan om provianteringsförfarandet vid utrikes fartygstrafik av mera lokal karaktär år 1950 uppmärksammats av riksdagens revisorer, har ansett sig icke böra framlägga något förslag till lösning av problemet. I stället rekommenderar kommittén att detta blir föremål för överläggningar mellan de olika länderna och framlägger i samband därmed vissa allmänna synpunkter på frågan. Av vad riksdagens revisorers berättelse i denna del innehåller framgår att det här rör sig om en svårlöst fråga. Länsstyrelsen är för sin del av den uppfattningen, att man bland annat ur turisttrafiksynpunkt icke utan vidare bör gå så långt, att resande i ifrågavarande trafik helt måste avstå från de fördelar, som nuvarande provianteringsbestämmelser medge beträffande nämnda varor. Vad som vid den tidigare behandlingen av denna fråga förekommit ger anledning antaga att en praktiskt tillfredsställande lösning skulle vara möjlig att nå. Enligt länsstyrelsens mening bör — därest vissa fördelar beträffande inköp av sprit och tobak alltjämt medgivas i trafiken över Öresund — kommitténs förslag med avseende på den kvantitet icke tullpliktiga varor av nämnda slag, som varje resande äger rätt införa, bli föremål för en viss modifikation. Kommittén har vidare berört de möjligheter som för närvarande finnas för resande att vid utresa ur de nordiska länderna medföra varor från frihamn, frilager etc. Länsstyrelsen tillstyrker för sin del att avtal av det innehåll som kommittén angivit träffas för reglerande av denna utförsel.

Aktiebolaget Vin- & spritcentralen har förklarat att bolaget, under förutsättning att utförsel av obeskattade varor förhindras, icke har något att erinra mot de av kommittén förordade bestämmelserna om in- och utförsel av vin- och spritdrycker.

I anledning av kommitténs förslag om en höjning av den tullfria kvantiteten tobaksvaror vid resor mellan de nordiska länderna (från 50 gram till 200 cigaretter eller 250 gram andra tobaksvaror) har *Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet* framhållit, att enligt monopolets uppfattning borde en så avsevärd höjning icke genomföras, med mindre överenskommelse träffades mellan dessa länder om införande av bestämmelser, som förhindrade försäljning av skattefria tobaksvaror till resande ävensom proviantering med sådana varor till fartyg i trafik länderna emellan, därvid närmast Öresundstrafiken vore av betydelse.

Kommitténs förslag om införande av en bestämmelse om rätt för resande att under vissa förutsättningar få tullfritt medföra till reseutrustning och reseproviant ej hänförliga varor i allmänhet intill ett värde av 275 kronor (ö v r i g a v a r o r) har närmare berörts i *generaltullstyrelsens* yttrande.

Styrelsen har bl. a. anfört.

Även om tullfrihetsgrunden finge antagas motsvara de resandes skäliga anspråk och behov, måste dock verkningarna av densamma prövas även ur andra allmänna synpunkter. Härvid måste framhållas, att det kan vara svårt att med ledning av »varornas mängd och sammansättning» avgöra, huruvida de införas för privat bruk eller ej. Det är därför att befara, att den föreslagna tullfrihetsgrunden kan leda till svårigheter vid tillämpningen och medföra motsättningar mellan tjänstemännen och de resande. De betänkligheter, som göra sig gällande, sammanhånga med svårigheten att upprätthålla något krav på varornas sammansättning eller egenskaper. Det kan därför icke bortses från faran för att tullfrihetsgrunden kan komma att utnyttjas för illegitim import.

Storleken av den tulluppbörd, som skulle komma att bortfalla vid ett genomförande av kommitténs förslag, kunde av generaltullstyrelsen icke med säkerhet angivas. Det syntes dock föreligga anledning räkna med bortfall av åtminstone tullverkets nuvarande uppbörd vid de så kallade passagerareförtullningarna. Denna uppbörd hade uppgått 1951 i Malmö till 79 367 kronor, i Hälsingborg till 96 398 kronor och i Trelleborg till 4 434 kronor. Uppbörden omfattade icke blott tull utan även nu utgående särskilda skatter och andra avgifter såsom varuskatt, pälsvaruskatt, försäljningsskatt etc. Samtliga sådana skatter och andra avgifter vore, utom stämpeln å spelkort, direkt anknutna till tullen och bortföle följaktligen då tullfrihet åtnjötes för en vara. Å andra sidan borde beaktas, framhåller styrelsen, att genomförandet av de föreslagna lättnaderna torde komma att medföra viss besparing av kostnader för personal m. m.

Slutligen har styrelsen yttrat.

Det kan sålunda enligt styrelsens mening icke bortses från att den av kommittén föreslagna tullfrihetsförmånen skulle kunna medföra vissa ogynnsamma verkningar och svårigheter i tillämpningen. Detta torde dock kunna motverkas genom särskilda tillämpningsföreskrifter. Sålunda skulle exempelvis kunna stadgas undantag från tullfrihetsförmånens åtnjutande för sådana fall, då resan företagits i huvudsakligt syfte att utnyttja tullfrihetsförmånen för utomlands anskaffade varor.

Det må framhållas, att nuvarande bestämmelser, enligt vilka i princip tull alltid skall utgå, oavsett storleken av det aktuella tullbeloppet, är onödigt rigorösa. Detta förhållande leder också i praktiken till att dessa bestämmelser tillämpas olika på olika tullplatser och av olika tulltjänstemän.

På grund härav och med hänsyn till de i betänkandet framförda synpunkterna anser styrelsen skäl tala för ett tillmötesgående av kommitténs förslag om införande av tullfrihet för varor intill ett visst belopp. Möjligen kunde det för tillgodoseende av omhandlade syfte vara tillräckligt med ett lägre värdebelopp än det av kommittén förordade.

V. Departementschefen.

Som framgår av den tidigare redogörelsen har under senare år inom olika internationella organ pågått arbete i syfte att bl. a. genom tullåttnader underlätta och uppmuntra resandetraffiken. De till OEEC anslutna länderna har sålunda träffat överenskommelse om tullåttnader dels för resande som är hemmahörande i utomeuropeiskt land och dels för resande hemmahörande i till OEEC anslutet land. I vad gäller resandetraffiken mellan de nordiska länderna har Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. i sitt förenämnda betänkande framlagt förslag i ämnet.

Det är givetvis av stor betydelse, att resandetraffiken länderna emellan i största möjliga utsträckning underlättas. Genom passtvängets upphävande mellan de nordiska länderna har redan ett betydelsefullt steg tagits mot friare samfärdsel. De nu förordade tullåttnaderna syftar till en ytterligare liberalisering av resandetraffiken.

För Sveriges vidkommande skulle ett genomförande av de förordade tullåttnaderna innebära en viss utvidgning av den tullfrihet, som redan med nuvarande regler medgives resande. Den viktigaste nyheten torde vara det av parlamentariska kommittén framlagda förslaget om en ny tullfrihetsgrund, avseende rätt för resande att tullfritt medföra — utöver reseutrustning och reseproviant — andra varor intill ett värde av 275 kronor. Såsom villkor för tillämpningen av denna tullfrihetsgrund skulle gälla, att varorna medfördes på den resande eller i dennes handbagage samt att varorna vore avsedda för personligt, icke yrkesmässigt bruk eller som gåva till närstående för dennes personliga bruk. Särskilda undantagsbestämmelser skulle alltjämt gälla beträffande sådana varor som vin och sprit samt tobak.

Förslaget om införandet i den svenska tullagstiftningen av en värdegräns av nu angivet slag har i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Generaltullstyrelsen har bland annat framhållit, att nuvarande bestämmelser, enligt vilka tull alltid skulle utgå oavsett storleken av det aktuella tullbeloppet, vore onödigt rigorösa. Detta förhållande ledde också i praktiken till att bestämmelserna tillämpades olika på olika tullplatser och av olika tulltjänstemän.

Även enligt min uppfattning bör det av kommittén framlagda förslaget accepteras från svensk sida. Förslagets genomförande medför en för den regeljära resandetraffikens praktiska behov lämpligt avpassad tullfrihet samtidigt som det innebär ett steg i riktning mot införandet av gemensamma nordiska regler på förevarande område, vilket i sin tur utgör en väsentlig förutsättning för en önskvärd förenkling av tullkontrollen. Jag tillstyrker sålunda, att i tulltaxeförordningen införes bestämmelser om rätt för resande att tullfritt medföra varor — utöver sedvanlig reseutrustning och reseproviant — intill ett sammanlagt värde av högst 275 kronor. På sätt generaltullstyrelsen anfört medför detta att nu ifrågavarande varor även befrias från eventuellt utgående varuskatter o. dyl. De av kommittén angivna

närmare villkoren för åtnjutande av denna tullfrihet torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Bifalles detta förslag kommer även det av OEEC:s råd fattade beslutet i fråga om rätt för turister, som är hemmahörande i europeiska länder, att tullfritt medföra resesouvenirer till ett värde av högst 50 dollar, att bli tillgodosett. I fråga om resande hemmahörande i utomeuropeiskt land innebär OEEC:s rådsbeslut en längre gående tullfrihet. För dessa resande har föreslagits rätt till fri införsel av resesouvenirer till ett sammanlagt värde av 400 dollar. Någon anledning för Sverige att motsätta sig en sådan tulllättning, vilken ju är begränsad till souvenirer, som den resande har med sig och har för avsikt att återutföra, torde icke föreligga. Jag vill i detta sammanhang erinra om att enligt av statens handels- och industrikommission meddelade bestämmelser licensfri in- och utförsel redan gäller för här ifrågakvarande föremål.

Kommitténs förslag om tullfri införsel av reseutrustning och reseproviant är för Sveriges del redan i stort sett tillgodosett genom stadgandena i 5 § punkterna d) och e) tulltaxeförordningen. För uppnående av full överensstämmelse har generaltullstyrelsen föreslagit viss mindre omarbetning av dessa stadganden. Bland annat har föreslagits att den nuvarande uppräkningskatalogen av olika reseförnödenheter under punkten e) överflyttas till tillämpningskungörelsen till nämnda förordning. Jag tillstyrker att en sådan omredigering vidtages.

Enligt 26 § 2 mom. tobaksmonopollagen och 2 kap. 10 § 4 mom. c) rusdrycksförsäljningsförordningen äger resande, som ankommer från utrikes ort, för eget bruk införa tobaksvaror och rusdrycker intill viss mindre av Konungen fastställd myckenhet. För införda rusdrycker har den resande att erlägga tull i vanlig ordning. Den till införsel medgivna kvantiteten tobaksvaror får däremot medtagas tullfritt.

De i administrativ ordning utfärdade föreskrifterna angående de kvantiteter rusdrycker och tobaksvaror, som må av resande medföras, har redan i allt väsentligt anpassats efter de bestämmelser, som i detta hänseende meddelats av OEEC:s råd. Därvid har emellertid, på sätt jag tidigare nämnt, förbehåll gjorts i två hänseenden, nämligen dels i fråga om tullfrihet för rusdrycker och dels i vad gäller svenska, danska, finska och norska medborgares rätt att medföra rusdrycker och tobak.

Den skillnad i tullfrihetshänseende som för närvarande upprätthålles mellan rusdrycker och tobaksvaror synes knappast vara sakligt motiverad. Med hänsyn till nuvarande strävanden att genom tullättnader underlätta resandetrafiken länderna emellan och med hänsyn även till de relativt små kvantiteter, varom här är fråga, torde resande böra komma i åtnjutande av tullfrihet jämväl för rusdrycker.

Ehuru det ankommer på Kungl. Maj:t att inom ramen för av riksdagen lämnat bemyndigande i administrativ ordning utfärda föreskrifter angående de kvantiteter rusdrycker och tobaksvaror, som resande må medföra, vill jag i detta sammanhang likväl nämna, att förutsättningar för en förhöjning

av de i den internordiska resandetrafiken medgivna kvantiteterna för närvarande icke torde föreligga. På sätt ett flertal remissinstanser uttalat torde nämligen de nuvarande bestämmelserna om rätt att utföra obeskattade varor dels såsom skeppsproviant och dels såsom resgoods lägga hinder i vägen för en dylik liberalisering. Jag har emellertid för avsikt att undersöka möjligheterna för förhandlingar med de andra nordiska länderna i syfte att undanröja nämnda hinder och sålunda möjliggöra en liberalisering av nordbors rätt att medföra rusdrycker och tobaksvaror i enlighet med de förslag, som framlagts av nordiska parlamentariska kommittén.

Beträffande ytterligare ett varuslag, nämligen exportöl, nödvändiggör det svenska restriktionssystemet en inskränkning i de av kommittén föreslagna reglerna. För närvarande gäller att resande icke må medföra mer än en liter exportöl. Kommitténs förslag innebär ett slopande av kvantitetsbegränsningen. För Sveriges del torde emellertid, åtminstone icke för närvarande, någon höjning av den till införsel medgivna kvantiteten böra genomföras. På samma sätt, som redan gäller i fråga om tobaksvaror och rusdrycker, synes det dock böra uppdragas åt Kungl. Maj:t att i administrativ ordning fastställa den mindre kvantitet exportöl, som resande må medföra.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga följande inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1) förordning om ändrad lydelse av 5 § tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316);
- 2) lag om ändrad lydelse av 26 § 2 mom. lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror;
- 3) förordning om ändrad lydelse av 2 kap. 10 § 4 mom. c) förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker; samt
- 4) förordning om ändrad lydelse av 3 § 4 mom. förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hans Wenker.